

Soukromá vyšší odborná škola zdravotnická MEDEA, s.r.o.

METODICKÝ POKYN K VYPRACOVÁNÍ ABSOLVENTSKÉ PRÁCE

v2026-05-26

Obsah

1.	CHARAKTER ABSOLVENTSKÉ PRÁCE.....	3
2.	TÉMA ABSOLVENTSKÉ PRÁCE	4
3.	CÍL ABSOLVENTSKÉ PRÁCE	5
4.	FORMÁLNÍ ÚPRAVA PRÁCE.....	9
5.	STRUKTURA ABSOLVENTSKÉ PRÁCE	16
6.	CELKOVÝ ROZSAH ABSOLVENTSKÉ PRÁCE	17
7.	ABSTRAKT.....	19
8.	ÚVOD	21
9.	ANOTOVANÁ BIBLIOGRAFIE.....	22
10.	PRAKTICKÁ ČÁST	24
11.	ZÁVĚR.....	34
12.	VYUŽITÍ NÁSTROJŮ AI	38
13.	OBRÁZKY, TABULKY A GRAFY.....	40
14.	ODEVZDÁNÍ ABSOLVENTSKÉ PRÁCE	43
15.	ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ.....	45

1. CHARAKTER ABSOLVENTSKÉ PRÁCE

Absolventská práce je zaměřená především na praktické využití získaných odborných poznatků v podmínkách zdravotnické praxe.

Cílem absolventské práce je prokázání schopnosti:

- samostatně odborně zpracovat zvolené téma,
- pracovat s odbornými zdroji,
- orientovat se v odborné problematice,
- schopnost využít odborné poznatky v praxi,
- vytvořit vlastní praktický výstup,
- formulovat odborné závěry a doporučení.

Absolventská práce musí obsahovat vlastní přínos autora.

Absolventská práce by neměla být založena převážně jen na rozsáhlém přehledu odborných textů bez vlastního odborného přínosu autora.

2. TÉMA ABSOLVENTSKÉ PRÁCE

Téma absolventské práce musí:

- souviset se studovaným oborem,
- být konkrétní a odborně uchopitelné,
- umožňovat praktické zpracování,
- odpovídat možnostem studenta a dostupnosti podkladů.

Příklad formulace tématu

Nevhodné téma	Vhodněji formulované téma
Diabetes mellitus	Edukace pacienta s diabetem mellitus 2. typu v ambulantní péči
Obezita	Výživová doporučení u adolescentů s obezitou
Rakovina prsu	Prevence rakoviny prsu u žen ve věku 40–60 let
Kouření	Informovanost studentů středních škol o rizicích užívání elektronických cigaret
Alzheimerova choroba	Ošetrovatelská péče o pacienta s Alzheimerovou chorobou v domácím prostředí
Výživa seniorů	Riziko malnutrice u seniorů v pobytových sociálních službách
Stres zdravotníků	Syndrom vyhoření u všeobecných sester na interním oddělení
Hygiena rukou	Dodržování hygieny rukou u studentů zdravotnických oborů
Dětská obezita	Edukační materiál pro rodiče dětí s nadváhou mladšího školního věku
Bolest	Hodnocení bolesti u pacientů po operačním výkonu
Prevence dekubitů	Prevence vzniku dekubitů u imobilních pacientů
Výživa sportovců	Stravovací návyky rekreačních vytrvalostních běžců
CHOPN	Edukace pacienta s CHOPN zaměřená na prevenci exacerbací
Psychiatrie	Komunikace se pacientem s úzkostnou poruchou při hospitalizaci

Student konzultuje výběr tématu s ředitelem školy a vedoucím absolventské práce.

3. CÍL ABSOLVENTSKÉ PRÁCE

Každá absolventská práce musí obsahovat jasně formulovaný cíl práce.

Cíl práce vyjadřuje:

- čeho chce autor dosáhnout,
- co chce analyzovat, zhodnotit, vytvořit nebo navrhnout,
- jaký praktický přínos bude práce mít.

Cíl práce musí být:

- přímo vycházející z tématu,
- konkrétní,
- odborně formulovaný,
- reálně splnitelný,
- jednoznačně vyhodnotitelný.

Nevhodné jsou příliš obecné nebo neurčité formulace.

Příklady formulace cíle práce

Nevhodně formulovaný cíl	Vhodněji formulovaný cíl
Popsat diabetes mellitus	Zhodnotit úroveň informovanosti pacientů s diabetem mellitus 2. typu o režimových opatřeních a navrhnout edukační materiál vhodný pro umístění v čekárnách zdravotnických zařízení
Zaměřit se na obezitu	Vytvořit edukační materiál zaměřený na prevenci obezity u adolescentů
Seznámit s problematikou CHOPN	Analyzovat možnosti edukace pacientů s CHOPN v ambulantní péči
Popsat bolest po operaci	Zhodnotit možnosti hodnocení bolesti u pacientů po operačním výkonu
Zaměřit se na hygienu rukou	Zjistit úroveň dodržování hygieny rukou u studentů zdravotnických oborů a na základě zjištěných nedostatků vytvořit instruktážní video
Popsat problematiku dekubitů	Navrhnout doporučení pro prevenci vzniku dekubitů u imobilních pacientů v zařízení dlouhodobé lůžkové péče

Nevhodně formulovaný cíl	Vhodněji formulovaný cíl
Zpracovat téma výživy seniorů	Analyzovat riziko malnutrice u seniorů v pobytových sociálních službách a ze získaných dat připravit edukační materiál pro personál
Zaměřit se na komunikaci	Zhodnotit komunikaci zdravotnického personálu s pacienty s úzkostnou poruchou
Popsat stres zdravotníků	Zjistit výskyt syndromu vyhoření u všeobecných sester na interním oddělení a navrhnout teoreticky systém jeho předcházení
Věnovat se problematice kouření	Analyzovat informovanost studentů středních škol o rizicích užívání elektronických cigaret
Zaměřit se na edukaci pacientů	Vytvořit edukační materiál pro pacienty po cévní mozkové příhodě
Popsat problematiku prevence	Navrhnout preventivní doporučení ke snížení rizika pádů u seniorů v domově se zvláštním režimem

Hlavní a dílčí cíle

Práce musí obsahovat:

- hlavní cíl,

a dále může obsahovat:

- dílčí cíle,
- výzkumné otázky,
- hypotézy.

Hypotézy, výzkumné otázky ani dílčí cíle nejsou povinnou součástí práce.

Výzkumné otázky

Výzkumné otázky nejsou povinnou součástí absolventské práce a slouží k upřesnění toho, co chce student prostřednictvím práce zjistit.

Pomáhají:

- zpřesnit zaměření práce,
- usnadnit vyhodnocení výsledků,
- propojit cíl práce s praktickou částí,
- jasně definovat, na co bude práce hledat odpověď.

Výzkumné otázky mají být:

- jasné,
- konkrétní,
- odborně formulované,
- zodpověditelné prostřednictvím zvolené metodiky.

Nevhodné jsou příliš obecné nebo nejednoznačné otázky.

Příklad výzkumných otázek

Nevhodná výzkumná otázka	Vhodněji formulovaná výzkumná otázka
Co si lidé myslí o diabetu?	Jaká je úroveň znalostí pacientů o režimových opatřeních u diabetu mellitus 2. typu?
Jsou pacienti spokojeni?	Jak pacienti hodnotí edukaci poskytovanou zdravotnickým personálem?
Jak funguje prevence?	Jaké preventivní opatření využívají senioři ke snížení rizika pádů?
Jaká je komunikace s pacienty?	Jak pacienti hodnotí komunikaci zdravotnického personálu během hospitalizace?
Jsou studenti informováni?	Jaká je informovanost studentů zdravotnických oborů o hygieně rukou?

Výzkumné otázky by měly vždy souviset s cílem práce a být následně vyhodnoceny v závěru práce.

Hypotézy

Hypotézy nejsou povinnou součástí absolventské práce. Maximálně doporučuji 3 hypotézy.

Pokud jsou použity, musí:

- vycházet z cíle práce,
- být jasně formulované,
- být ověřitelné,
- souviset se zvolenou metodikou.

Hypotézy představují předpoklad nebo očekávání autora, které bude v praktické části práce ověřováno.

Hypotézy nesmí být formulovány příliš obecně nebo nejednoznačně.

Příklad hypotéz

Nevhodně formulovaná hypotéza	Vhodněji formulovaná hypotéza
Pacienti nemají dost informací.	Více než 50 % pacientů s diabetem mellitus 2. typu nedodrží doporučený dietní režim.
Edukace pacientům pomáhá.	Pacienti, kteří absolvovali edukaci sestrou, vykazují vyšší úroveň znalostí o onemocnění.
Studenti špatně dodržují hygienu rukou.	Méně než 70 % studentů zdravotnických oborů dodržuje správný postup hygieny rukou.
Zdravotníci jsou ve stresu.	Více než polovina všeobecných sester na interním oddělení vykazuje známky syndromu vyhoření.

Použití hypotéz je vhodné zejména u prací využívajících dotazníkové šetření nebo jiné formy sběru dat, kde lze na základě získaných dat hypotézu potvrdit nebo vyvrátit.

Potvrzení i vyvrácení hypotézy je oboje správný výsledek.

4. FORMÁLNÍ ÚPRAVA PRÁCE

Obecné požadavky

Absolventská práce musí být zpracována přehledně, odborně a jazykově kultivovaně.

Student by měl dbát zejména na:

- logickou návaznost jednotlivých částí práce,
- přehledné členění textu,
- odbornou terminologii odpovídající studovanému oboru,
- jazykovou a stylistickou správnost,
- srozumitelnost textu,
- jednotnou formální úpravu v celé práci,
- přiměřené využívání tabulek, grafů a obrázků s ohledem na typ praktické části
- správné označování kapitol a podkapitol.

Text práce musí být:

- odborně formulovaný,
- věcný,
- přehledný,
- bez nadměrného používání hovorových výrazů,
- bez emotivních nebo subjektivně hodnotících formulací.

Doporučuje se používat automatické styly nadpisů a průběžně kontrolovat jazykovou správnost textu.

Práce by měla působit jednotně a profesionálně po obsahové i formální stránce.

Doporučené nastavení dokumentu

Pro zajištění jednotné formální úpravy absolventských prací se doporučuje následující nastavení dokumentu:

- formát papíru: **A4**,
- orientace stránky: **na výšku**,
- písmo: **Aptos**,
- velikost písma: **12 bodů**,
- řádkování: **1,5**,
- zarovnání textu: **do bloku**,
- okraje stránky: **symetricky 2,5 cm ze všech stran**,
- mezera za odstavcem: **8 bodů**,
- odsazení prvního řádku odstavce: **0 cm**.

Toto nastavení je zvoleno s ohledem na:

- dobrou čitelnost dokumentu na obrazovce,
- jednotnou vizuální podobu všech absolventských prací,
- přiměřenou hustotu textu vzhledem ke stanovenému rozsahu práce.

Doporučuje se využívat automatické styly nadpisů a průběžně kontrolovat jazykovou a formální správnost dokumentu.

Pro zpracování absolventské práce se doporučuje využívat program Microsoft Word, který mají studenti po celou dobu studia k dispozici v rámci školní licence Microsoft 365 pro Windows i macOS.

Pro oddělování odstavců se nepoužívají prázdné řádky. Oddělení odstavců je řešeno nastavenou mezerou za odstavcem.

Číslování kapitol a podkapitol

Pro zachování přehlednosti musí být jednotlivé části práce číslovány jednotným způsobem.

1. Úvod
2. Anotovaná bibliografie
3. Praktická část
 - 3.1. Dotazníkové šetření (např.)
 - 3.1.1. Metodika praktické části
 - 3.2. Vyhodnocení výsledků (např.)
 - 3.3. Návrh doporučení pro praxi (např.)
4. Závěr
5. Přílohy

Nastavení číslování kapitol v programu Microsoft Word

Pro číslování kapitol doporučujeme používat automatické styly nadpisů.

Postup ve Wordu (Windows i macOS)

1. Označte text nadpisu

Klikněte do nadpisu kapitoly.

2. Nastavte styl nadpisu

V horním menu zvolte:

Domů → Styly

a vyberte:

- **Nadpis 1** → hlavní kapitoly (1.)
- **Nadpis 2** → podkapitoly (1.1.)
- **Nadpis 3** → další členění (1.1.1.)

3. Zapněte automatické číslování

V horním menu zvolte:

Domů → Víceúrovňový seznam

a vyberte variantu propojenou se styly nadpisů.

Word následně automaticky zajistí:

- číslování kapitol,
- správné přečíslování při úpravách,
- možnost automaticky vytvořit obsah.

Častá chyba

Není vhodné zapisovat čísla kapitol ručně (např. „3.2“ psané z klávesnice). Při pozdějších úpravách dokumentu může dojít k chybám v číslování a obsahu

Číslování stránek

Stránky práce se číslují průběžně arabskými číslicemi.

Doporučené pravidlo:

- titulní strana → bez čísla,
- úvodní list → bez čísla,
- abstrakt → bez čísla,
- obsah → bez čísla,
- vlastní text práce → číslování od první strany Úvodu.

Čísla stránek se umísťují **do zápatí, na střed stránky**.

Nastavení číslování stránek v programu Microsoft Word

Pokud mají být úvodní části práce (např. titulní strana, úvodní list, abstrakt nebo obsah) bez číslování a vlastní text práce má začínat číslováním až od kapitoly **Úvod**, doporučuje se využít oddíly dokumentu.

Postup ve Wordu (Windows i macOS)

1. Umístěte kurzor na konec stránky před kapitolou Úvod (tedy obvykle za obsah).

2. Vložte konec oddílu

V horním menu zvolte:

Rozložení → Konce → Konce oddílů – Další stránka

Tím se dokument rozdělí na dvě samostatné části.

3. Otevřete zápatí stránky s kapitolou Úvod

Dvakrát klikněte do dolní části stránky (zápatí).

4. Zrušte propojení s předchozím oddílem

V horním menu vypněte možnost:

Propojit s předchozím

(Po vypnutí nesmí být aktivní text „Stejně jako minulé“.)

5. Vložte číslo stránky

Zvolte:

Vložení → Číslo stránky → Dolní část stránky → Na střed

6. Nastavte začátek číslování

Klikněte na:

Číslo stránky → Formát číslování stránek

a nastavte:

Začít od: 1

Po dokončení budou:

- titulní strana,
- úvodní list,
- abstrakt,
- obsah

bez čísla stránky, a číslování začne až od kapitoly **Úvod**.

Častá chyba

Studenti často pouze smažou číslo stránky na první stránce. Tím však odstraní číslování v celém dokumentu nebo posunou číslování nesprávným způsobem. Pro správné nastavení je nutné použít **oddíly dokumentu**.

Automatické vytvoření obsahu v programu Microsoft Word

Obsah práce se vytváří automaticky pomocí stylů nadpisů.

Pro absolventské práce se doporučuje zobrazovat v obsahu pouze **hlavní kapitoly (Nadpis 1)**.

Podkapitoly se v obsahu standardně nezobrazují.

Postup ve Wordu (Windows i macOS)

1. Nastavte styly nadpisů

U jednotlivých kapitol použijte:

- **Nadpis 1** → hlavní kapitoly
- **Nadpis 2** → podkapitoly
- **Nadpis 3** → další členění

2. Umístěte kurzor na místo obsahu

Obsah se obvykle vkládá za abstrakt a před Úvod, nicméně jiné smysluplné umístění lze.

3. Vložte obsah

V horním menu zvolte:

Reference → Obsah → Vlastní obsah

4. Nastavte rozsah obsahu

V okně nastavte:

Zobrazit úrovně: 1

Potvrďte tlačítkem **OK**.

5. Aktualizace obsahu

Po každé větší úpravě dokumentu klikněte do obsahu pravým tlačítkem a zvolte:

Aktualizovat pole

Poté vyberte:

- **Aktualizovat pouze čísla stránek** nebo
- **Aktualizovat celý obsah**

5. STRUKTURA ABSOLVENTSKÉ PRÁCE

Absolventská práce obsahuje následující části v pořadí:

1. Titulní strana
2. Úvodní list s prohlášením autora
3. Poděkování (volitelné)
4. Abstrakt v českém a anglickém jazyce
5. Obsah
6. Úvod
7. Anotovaná bibliografie
8. Praktická část
9. Závěr
10. Seznam použitých zkratek (volitelné)
11. Přílohy (volitelné)

6. CELKOVÝ ROZSAH ABSOLVENTSKÉ PRÁCE

Celkový rozsah práce

Rozsah absolventské práce je stanoven na:

minimálně 21 600 znaků včetně mezer,

maximálně 27 900 znaků včetně mezer.

Stanovený maximální rozsah práce je závazný a nesmí být překračován.

Nedodržení stanoveného rozsahu může být považováno za nesplnění formálních požadavků absolventské práce.

Do rozsahu práce se započítává:

- úvod,
- anotovaná bibliografie,
- praktická část,
- závěr.

Do rozsahu práce se nezapočítává:

- titulní strana,
- úvodní list,
- poděkování,
- abstrakt,
- obsah,
- seznam zkratk,
- přílohy,
- obrázky a fotografie.

Zjištění počtu znaků v prostředí MS Word

Před zjišťováním počtu znaků je nutné označit pouze tu část textu, která se do rozsahu práce započítává.

Pokud student text neoznačí, program Microsoft Word automaticky započítá celý dokument včetně částí, které se do rozsahu práce nezahrnují.

Do počtu znaků se započítává pouze:

- úvod,
- anotovaná bibliografie,
- praktická část,
- závěr.

Microsoft Word – Windows

1. Označte myší nebo klávesovou zkratkou příslušnou část textu.
2. Ve spodní stavové liště programu Word klikněte vlevo na údaj o počtu slov.
3. Otevře se okno „Počet slov“.
4. Zkontrolujte údaj „Znaky (včetně mezer)“.

Microsoft Word – macOS

1. Označte myší nebo klávesovou zkratkou příslušnou část textu.
2. V horním menu zvolte: Nástroje → Počet slov nebo klikněte na údaj o počtu slov ve spodní části okna Wordu.
3. Zkontrolujte údaj „Znaky včetně mezer“.

7. Abstrakt

Abstrakt představuje stručné a výstižné shrnutí obsahu absolventské práce.

Jeho cílem je umožnit čtenáři rychle pochopit:

- čemu se práce věnuje,
- jaký byl její cíl,
- jakým způsobem byla zpracována,
- k jakým hlavním zjištěním práce dospěla.

Abstrakt se zpracovává:

v českém jazyce, a současně také v anglickém jazyce.

Anglická verze má obsahově odpovídat českému abstraktu.

Abstrakt by měl obsahovat zejména:

- stručné uvedení tématu práce,
- hlavní cíl práce,
- stručný popis praktické části nebo zvoleného postupu,
- hlavní výsledky nebo zjištění,
- případně stručné doporučení nebo praktický přínos práce,
- může obsahovat klíčová slova.

Co do abstraktu nepatří

Do abstraktu nepatří:

- rozsáhlé teoretické vysvětlování tématu,
- citace odborné literatury,
- podrobné metodické postupy,
- nejednoznačné nebo obecné formulace.

Abstrakt nemá sloužit jako úvod ani jako závěr práce.

Doporučený rozsah

Doporučený rozsah abstraktu je:

- **150–250 slov,**
- **přibližně 1 odstavec textu.**

Česká i anglická verze by měly mít obdobný rozsah.

Příklad vhodného abstraktu

Tato absolventská práce se zabývá úrovní informovanosti pacientů s diabetem mellitus 2. typu o režimových opatřeních. Cílem práce bylo zjistit úroveň znalostí pacientů a formulovat doporučení využitelná v praxi. Praktická část byla realizována formou dotazníkového šetření mezi pacienty interní ambulance. Výsledky ukázaly rozdílnou úroveň informovanosti v jednotlivých oblastech režimových opatření, přičemž nejnižší znalosti byly zjištěny v oblasti pohybové aktivity. Na základě získaných výsledků byla formulována doporučení zaměřená na podporu edukace pacientů.

Příklad anglického abstraktu

This graduate thesis focuses on the level of awareness of patients with type 2 diabetes mellitus regarding lifestyle recommendations. The aim of the thesis was to evaluate patient knowledge and formulate recommendations applicable in practice. The practical part was carried out using a questionnaire survey among patients of an internal medicine outpatient clinic. The results showed differences in patient awareness across individual areas of lifestyle measures, with the lowest level of knowledge identified in physical activity recommendations. Based on the findings, recommendations supporting patient education were proposed.

8. ÚVOD

Úvod stručně představuje:

- význam zvoleného tématu,
- důvod výběru tématu,
- cíl práce, včetně dílčích či výzkumných otázek, pokud jsou stanoveny,
- stručný popis postupu zpracování,

Do úvodu nepatří výsledky práce ani podrobné teoretické informace.

Doporučený rozsah

Od 900 do 2700 znaků včetně mezer.

Příklad vhodně zpracovaného úvodu

Téma diabetu mellitus 2. typu bylo pro tuto absolventskou práci zvoleno vzhledem k vysokému výskytu tohoto onemocnění a významu správné edukace pacientů pro prevenci jeho komplikací. V rámci zdravotnické praxe se studenti i zdravotničtí pracovníci setkávají s pacienty, u kterých může mít úroveň informovanosti významný vliv na průběh léčby i kvalitu života.

Cílem této práce bylo zjistit úroveň informovanosti pacientů s diabetem mellitus 2. typu o režimových opatřeních a na základě získaných poznatků formulovat doporučení využitelná v praxi.

Práce je zpracována formou dotazníkového šetření mezi pacienty s diabetem mellitus 2. typu. Součástí práce je anotovaná bibliografie odborných zdrojů, které sloužily jako podklad pro zpracování tématu, praktická část zaměřená na sběr a vyhodnocení dat a závěrečné odborné zhodnocení výsledků.

Výsledky práce mohou přispět k lepšímu pochopení úrovně informovanosti pacientů a sloužit jako podklad pro další edukaci v oblasti režimových opatření.

9. ANOTOVANÁ BIBLIOGRAFIE

Doporučený rozsah

Od 1800 do 5400 znaků včetně mezer.

Anotovaná bibliografie **nahrazuje klasickou teoretickou část práce** a současně **plní funkci seznamu použitých zdrojů**.

Jejím cílem je prokázat schopnost:

- vyhledat relevantní odborné zdroje,
- orientovat se v odborné literatuře,
- vybrat podstatné informace pro zpracování tématu,
- stručně vysvětlit význam jednotlivých zdrojů pro práci.

Každý zdroj musí obsahovat:

- bibliografickou citaci v souladu s citační normou **ČSN ISO 690-2022**,
- stručnou anotaci.

Anotace by měla být stručná, ale současně by z ní mělo být zřejmé:

- proč byl zdroj použit,
- jaké informace student ze zdroje čerpal,
- k jaké části práce se zdroj vztahuje,
- jaký význam měl zdroj pro zpracování práce.

Příklad anotace

KŘIVOHLAVÝ, Jaro. *Psychologie nemoci*. Praha: Grada Pub, 2002. ISBN 80-247-0179-0.

Tuto publikaci jsem využila při zpracování problematiky psychického prožívání pacientů během hospitalizace a významu komunikace zdravotnického personálu s pacientem. Pro svou práci jsem využila zejména kapitoly zaměřené na zvládání nemoci, psychickou podporu pacienta a vztah mezi zdravotníkem a pacientem. Publikace mi sloužila jako odborný podklad pro interpretaci výsledků praktické části práce.

VOKURKA, Martin a HUGO, Jan. *Praktický slovník medicíny*. 12. aktualizované vydání. Praha: Maxdorf, 2023. ISBN 978-80-7345-770-9.

Tuto publikaci jsem využil pro upřesnění odborné terminologie a správné používání medicínských pojmů souvisejících s tématem práce. Pro svou práci jsem využil zejména definice odborných výrazů vztahujících se k problematice diabetu mellitus, komplikací onemocnění a režimových opatření. Publikace mi sloužila jako odborný podklad pro správné používání terminologie v praktické části práce.

Minimální požadavky na odborné zdroje

Anotovaná bibliografie musí obsahovat minimálně 5 odborných zdrojů.

V odůvodněných případech může vedoucí absolventské práce stanovit vyšší počet zdrojů odpovídající charakteru tématu.

Student by měl využívat převážně aktuální odborné zdroje.

Doporučuje se, aby většina použitých odborných zdrojů nebyla starší než 10 let.

Starší zdroje lze použít zejména:

- u základních odborných publikací,
- u legislativních nebo historických souvislostí,
- u klasických odborných děl stále relevantních pro danou problematiku.

Použití zastaralých nebo odborně neaktuálních zdrojů bez relevantního důvodu není vhodné. Dejte si pozor na nová vydání starších zdrojů.

Doporučené typy zdrojů

Preferovány jsou zejména:

- odborné knihy a učebnice,
- odborné články publikované v recenzovaných časopisech,
- doporučené odborné postupy,
- odborné databáze,
- publikace vysokých škol, zdravotnických zařízení a odborných institucí,
- odborné materiály Ministerstva zdravotnictví ČR a odborných společností,
- legislativní a metodické dokumenty.

Nevhodné zdroje

Nevhodné jsou zejména:

- anonymní internetové stránky bez uvedení autora,
- neodborné weby bez doložitelných odborných podkladů,
- diskusní fóra a příspěvky na sociálních sítích,
- studentské práce jiných autorů,
- komerční nebo reklamní články bez odborné relevance,
- automaticky generované texty bez ověření jejich odborné správnosti.

10. PRAKTICKÁ ČÁST

Doporučený rozsah

Minimálně 18000 znaků včetně mezer.

Praktická část představuje hlavní a nejdůležitější část absolventské práce, která musí obsahovat vlastní odborný přínos autora.

Vlastní odborný přínos autora

Praktická část nesmí být pouze popisem obecně známých informací nebo převzatých poznatků z odborné literatury.

Student musí v praktické části prokázat schopnost:

- samostatně odborně uvažovat,
- analyzovat konkrétní problém,
- aplikovat odborné poznatky do praxe,
- pracovat s reálnými situacemi,
- formulovat vlastní závěry a doporučení,
- vytvořit vlastní odborný výstup.

Za vlastní odborný přínos lze považovat například:

- zpracování kazuistiky,
- návrh edukačního materiálu,
- analýzu ošetrovatelské péče,
- vyhodnocení dotazníkového šetření,
- návrh doporučení pro praxi,
- vytvoření metodického materiálu,
- analýzu konkrétního zdravotnického problému,
- návrh preventivních opatření,
- zhodnocení organizace péče,
- vytvoření edukačního postupu atd.

Pouhé převzetí nebo kompilace informací z odborných zdrojů není považována za vlastní odborný přínos autora.

MOŽNÉ FORMY PRAKTICKÉ ČÁSTI

1. Kazuistika – obecně

Kazuistika popisuje konkrétní případ pacienta nebo klienta.

Jejím cílem je:

- analyzovat zdravotní stav,
- popsat průběh péče,
- zhodnotit ošetrovatelský nebo terapeutický postup,
- formulovat doporučení nebo závěry.

Kazuistika obvykle obsahuje:

- stručnou charakteristiku pacienta,
- anamnézu,
- popis zdravotního problému,
- průběh hospitalizace nebo péče,
- ošetrovatelské/nutriční intervence,
- edukaci,
- zhodnocení stavu,
- vlastní odborné zhodnocení.

Při zpracování kazuistiky musí být vždy zachována anonymita pacienta.

2. Kazuistika – OŠETŘOVATELSKÝ PROCES

Cílem je:

- analyzovat zdravotní stav
- zpracovat ošetrovatelský proces u konkrétního pacienta
- zhodnotit efektivitu nastaveného procesu
- formulovat doporučení nebo závěry

Kazuistika obsahuje:

- sběr anamnestických údajů pacienta
- hlavní a vedlejší lékařské diagnózy
- stanovení adekvátních ošetrovatelských diagnóz (3-5 asi, podle rozsahu, co zbývá)

U každé diagnózy:

- plán péče

- popis realizace/ošetřovatelské intervence
- vlastní odborné zhodnocení efektivity
- návrhy pro další ošetřovatelský postup

Při zpracování kazuistiky musí být vždy zachována anonymita pacienta.

3. Kazuistika – OŠETŘOVATELSKÁ PÉČE

Cílem je:

- analyzovat průběh péče o pacienta
- popsat organizaci péče
- zhodnotit uspokojení bio-psycho-sociálních potřeb
- zhodnotit možná rizika v péči
- navrhnout možnosti zlepšení

Práce obsahuje:

- sběr anamnestických údajů pacienta
- hlavní a vedlejší lékařské diagnózy
- zhodnocení zdravotního stavu a bio-psycho-sociálních potřeb dle vybraného modelu zdraví (Gordonová, Hendersonová atd)
- plán péče o pacienta
- popis ošetřovatelské péče/intervence ve vybraném období
- odborné zhodnocení efektivity péče
- popsat možná rizika v péči
- navrhnout edukační kroky pro nejbližší období

Při zpracování kazuistiky musí být vždy zachována anonymita pacienta.

4. Edukační materiál nebo edukační program

Student vytvoří vlastní edukační materiál určený například:

- pacientům,
- rodinným příslušníkům,
- studentům,
- zdravotnickému personálu.

Může se jednat například o:

- leták,
- brožuru,
- prezentaci,
- metodický materiál,
- edukační plán,
- instruktážní materiál,
- video.

Práce by měla obsahovat:

- zdůvodnění výběru tématu,
- popis cílové skupiny,
- odborné podklady (zejména sběr dat v rámci dané problematiky a jeho odborné vyhodnocení),
- popis tvorby materiálu,
- vlastní výsledný materiál (v případě digitálního materiálu jako soubor přílohy),
- zhodnocení využitelnosti materiálu v praxi.

Samotný materiál bez odborného zpracování není dostačující praktickou částí.

5. Dotazníkové šetření

Dotazníkové šetření slouží ke sběru a vyhodnocení dat.

Je vhodné zejména pro:

- zjišťování informovanosti,
- hodnocení zkušeností pacientů,
- analýzu postojů,
- zjišťování úrovně znalostí,
- hodnocení edukace nebo péče.

Dotazníkové šetření by mělo obsahovat:

- jasnou souvislost s cílem práce,
- vhodně formulované otázky,
- přiměřený rozsah,
- popis cílové skupiny respondentů,
- způsob sběru dat,
- přehledné vyhodnocení výsledků,
- odbornou interpretaci získaných dat.

Dotazník musí být odborně formulovaný a logicky sestavený.

6. Případová studie

Případová studie analyzuje konkrétní odborný problém nebo situaci.

Na rozdíl od kazuistiky nemusí být zaměřena pouze na konkrétního pacienta.

Může se jednat například o:

- analýzu organizace péče,
- řešení konkrétní situace na pracovišti,
- analýzu preventivního programu,
- analýzu způsobu edukace,
- řešení specifického zdravotnického problému.

Práce by měla obsahovat:

- popis situace,
- analýzu problému,
- odborné zhodnocení,
- návrh řešení nebo doporučení.

7. Návrh doporučení pro praxi

Student na základě odborných poznatků a vlastního zpracování navrhne doporučení pro konkrétní oblast zdravotnické praxe.

Může se jednat například o:

- doporučení pro edukaci pacientů,
- návrh preventivních opatření,
- doporučení pro organizaci péče,
- návrh úpravy pracovních postupů,
- doporučení ke zlepšení komunikace nebo bezpečnosti péče.

Práce musí obsahovat:

- odborné zdůvodnění,
- analýzu současného stavu,
- konkrétní návrhy,
- zhodnocení praktické využitelnosti.

8. Analýza zdravotnického problému

Student analyzuje konkrétní odborný problém související se zdravotnickou praxí.

Může se jednat například o:

- výskyt komplikací,
- rizikové faktory,
- problematiku prevence,
- organizaci péče,
- problematiku edukace,
- zátěž zdravotnického personálu.

Práce by měla obsahovat:

- vymezení problému,
- odbornou analýzu,
- interpretaci zjištění,
- návrhy doporučení.

9. Metodický nebo odborný materiál

Student může vytvořit:

- metodický postup,
- doporučený pracovní postup,
- instruktážní materiál,
- checklist,
- algoritmus péče,
- přehled doporučení pro praxi.

Práce by měla obsahovat:

- odborné zdůvodnění,
- popis účelu materiálu,
- určení cílové skupiny,
- popis využití v praxi,
- vlastní vytvořený materiál.

10. Kombinace více forem praktické části a další zde neuvedené formy

Praktická část může být zpracována také kombinací více přístupů.

Například:

- kazuistika a edukační materiál,
- dotazníkové šetření a návrh doporučení,
- analýza péče a metodický materiál.

Formu si můžete zvolit libovolně, stejně tak si můžete zvolit jakoukoliv jinou, vhodnou pro dané téma a cíl práce.

Zvolená forma praktické části musí vždy odpovídat tématu práce a stanovenému cíli.

Doporučuji konzultovat formu praktické části s vedoucím.

METODIKA PRAKTICKÉ ČÁSTI

Praktická část práce by měla obsahovat stručný popis metodického postupu, který student zvolil pro dosažení cíle práce.

Cílem metodiky je umožnit čtenáři pochopit:

- proč byla zvolena konkrétní forma praktické části,
- jakým způsobem byly získávány podklady nebo data,
- jak probíhalo jejich zpracování,
- jak byly výsledky vyhodnoceny.

Rozsah metodiky by měl odpovídat charakteru práce a zpravidla se pohybuje mezi 450–1800 znaky včetně mezer.

Metodika obvykle obsahuje:

Cíl praktické části – velmi pravděpodobně stejný s cílem celé práce, případně doplněno o výzkumné otázky či hypotézy

Stručné vymezení toho, čeho má praktická část dosáhnout.

Příklad:

„Cílem praktické části bylo zjistit úroveň informovanosti pacientů s diabetem mellitus 2. typu o režimových opatřeních.“

Popis zvoleného postupu

Student stručně vysvětlí:

- proč zvolil daný typ praktické části,
- jak souvisí se stanoveným cílem,
- proč považuje zvolený postup za vhodný.

Příklad:

„Pro dosažení cíle práce bylo zvoleno dotazníkové šetření, které umožnilo získat informace od většího počtu respondentů.“

Popis souboru nebo prostředí

Pokud je relevantní, student uvede:

- koho nebo co praktická část zahrnovala,
- kde probíhala,
- podle jakých kritérií byly osoby nebo podklady vybírány.

Příklad:

„Šetření probíhalo mezi pacienty interní ambulance ve věku 40–75 let.“

Použité metody a nástroje

Student uvede:

- jak získával informace,
- jaké nástroje použil.

Může se jednat například o:

- dotazník,
- rozhovor,
- pozorování,
- analýzu dokumentace,
- tvorbu edukačního materiálu,
- kazuistiku,
- analýzu péče,
- odbornou komparaci.

Způsob vyhodnocení

Student stručně uvede:

- jak byly výsledky zpracovány,
- jak byly interpretovány,
- jak bylo posuzováno splnění cíle práce.

Pokud byly použity:

- výzkumné otázky → stručně uvést způsob jejich vyhodnocení,
- hypotézy → stručně uvést způsob jejich ověřování.

Příklad krátké metodiky

„Praktická část práce byla realizována formou dotazníkového šetření. Cílem bylo zjistit úroveň informovanosti pacientů s diabetem mellitus 2. typu o režimových opatřeních. Šetření probíhalo anonymně mezi pacienty interní ambulance Fakultní nemocnice Královské Vinohrady. Data byla získána prostřednictvím vlastního dotazníku obsahujícího 12 otázek a následně zpracována formou tabulek a grafů. Výsledky byly interpretovány vzhledem ke stanovenému cíli práce a použity pro formulaci doporučení pro praxi.“

11. ZÁVĚR

Doporučený rozsah

Od 900 do 1800 znaků včetně mezer.

Závěr představuje stručné a přehledné shrnutí celé absolventské práce.

Přibližně 1 strana při doporučené formální úpravě práce.

Závěr má být stručný, přehledný, věcný a odborně formulovaný.

Jeho cílem je jasně uvést:

- zda byl splněn cíl práce,
- k jakým hlavním zjištěním student dospěl,
- jaký praktický přínos práce má,
- jaké doporučení lze formulovat pro praxi.

Závěr by měl obsahovat zejména:

- stručné shrnutí průběhu práce,
- vyhodnocení cíle práce,
- nejdůležitější výsledky nebo zjištění,
- vlastní odborné zhodnocení,
- případná doporučení pro praxi.

Co do závěru nepatří

Do závěru nepatří:

- nové informace, které nebyly uvedeny v praktické části,
- rozsáhlé teoretické popisy,
- detailní výpisy dat nebo tabulek,
- dlouhé citace odborné literatury.

Závěr nemá být pouze opakováním jednotlivých kapitol práce.

Příklad nevhodného závěru

„Diabetes mellitus je závažné onemocnění. V práci jsem popsal diabetes mellitus a vytvořil dotazník. Respondenti odpovídali různě.“

Takový závěr je příliš obecný, nevyhodnocuje cíl práce a neobsahuje konkrétní odborné zhodnocení.

Příklad vhodného závěru

Cílem práce bylo zjistit úroveň informovanosti pacientů s diabetem mellitus 2. typu o režimových opatřeních a na základě zjištěných výsledků formulovat doporučení využitelná v praxi.

Na základě dotazníkového šetření bylo zjištěno, že většina respondentů disponuje základními znalostmi o dietním režimu a významu pravidelných kontrol, avšak méně, než polovina respondentů správně identifikovala doporučenou pohybovou aktivitu a její význam v prevenci komplikací onemocnění.

Výzkumná otázka zaměřená na úroveň informovanosti pacientů byla zodpovězena – výsledky ukázaly rozdílnou úroveň znalostí v jednotlivých oblastech režimových opatření. Hypotéza předpokládající nedostatečnou informovanost pacientů v oblasti pohybového režimu byla potvrzena.

Na základě získaných výsledků lze doporučit větší důraz na edukaci pacientů zaměřenou zejména na oblast pohybové aktivity, dlouhodobou podporu dodržování režimových opatření a srozumitelnější komunikaci zdravotnického personálu.

Práce poukázala na konkrétní oblast, ve které existuje prostor pro zlepšení edukace pacientů, a může sloužit jako podklad pro další rozvoj edukačních aktivit v ambulantní i nemocniční péči.

Takový závěr:

- vyhodnocuje cíl práce,
- obsahuje konkrétní zjištění,
- stručně vyhodnocuje výzkumnou otázku,
- uvádí příklad práce s hypotézou,
- formuluje odborný závěr,
- obsahuje doporučení pro praxi,
- ukazuje praktický přínos práce.

Vyhodnocení výzkumných otázek

Pokud práce obsahuje výzkumné otázky, měly by být v závěru stručně zodpovězeny.

Příklad

Výzkumná otázka:

„Jaká je úroveň znalostí pacientů o režimových opatřeních u diabetu mellitus 2. typu?“

Vyhodnocení:

„Na základě výsledků dotazníkového šetření bylo zjištěno, že většina respondentů má základní znalosti o dietním režimu, avšak významná část pacientů nemá dostatečné informace o významu pravidelné pohybové aktivity.“

Výzkumné otázky by měly být vyhodnoceny jasně, stručně a v návaznosti na výsledky práce.

Vyhodnocení hypotéz

Pokud práce obsahuje hypotézy, musí být v závěru jasně uvedeno, zda byly:

- potvrzeny,
- částečně potvrzeny,
- nebo vyvráceny.

Potvrzení i vyvrácení hypotézy je z odborného hlediska stejně hodnotné.

Cílem práce není „potvrdit za každou cenu“ všechny hypotézy, ale objektivně vyhodnotit získaná data.

Příklad hypotézy

„Více než 50 % pacientů s diabetem mellitus 2. typu nedodrží doporučený dietní režim.“

Příklad vyhodnocení

„Hypotéza byla potvrzena. Výsledky ukázaly, že doporučený dietní režim nedodrží 64 % respondentů.“

Příklad vyvrácení hypotézy

„Hypotéza nebyla potvrzena. Výsledky ukázaly, že doporučený dietní režim nedodrží pouze 32 % respondentů.“

Vyhodnocení doporučení pro praxi

Pokud to charakter práce umožňuje, je vhodné do závěru zařadit také doporučení pro praxi.

Může se jednat například o:

- doporučení pro edukaci pacientů,
- návrh preventivních opatření,
- doporučení pro organizaci péče,
- návrhy ke zlepšení komunikace,
- doporučení pro další práci zdravotnického personálu.

Příklad

„Na základě výsledků práce doporučuji zaměřit edukaci pacientů s diabetem mellitus 2. typu více na oblast pohybového režimu a prevence komplikací onemocnění.“

12. VYUŽITÍ NÁSTROJŮ AI

Nástroje umělé inteligence mohou být při zpracování absolventské práce využity pouze jako pomocný nástroj.

Student vždy odpovídá za obsah celé práce, odbornou správnost uvedených informací i správnost použitých zdrojů.

AI je možné využít například:

- ke kontrole gramatiky a stylistiky,
- k návrhům struktury práce,
- ke zlepšení srozumitelnosti textu,
- k jazykové nebo stylistické reformulaci textu,
- k návrhům členění kapitol,
- jako pomoc při vyhledávání témat,
- jako pomoc při vyhledávání odborných zdrojů,
- k návrhu výzkumných otázek nebo hypotéz,
- k návrhu struktury dotazníku,
- ke zpracování grafů nebo tabulek,
- jako pomoc při shrnutí odborných poznatků,
- k návrhům edukace nebo metodických materiálů.

Použití AI nesmí nahrazovat vlastní odborné uvažování studenta.

Není přípustné využívat AI:

- ke generování celé absolventské práce,
- k vytváření odborných závěrů autora,
- k nahrazování vlastního odborného myšlení,
- k vytváření smyšlených nebo neověřených zdrojů,
- k vytváření nepravdivých dat nebo výsledků,
- k automatickému generování odborného obsahu bez následné kontroly studenta.

Povinnost uvedení využití AI

Pokud student při zpracování absolventské práce využil nástroje umělé inteligence, je povinen tuto skutečnost v práci uvést.

Doporučuje se uvést:

- název použitého nástroje nebo modelu AI,
- způsob využití,
- účel použití.

Příklad

„Při zpracování absolventské práce byl využit nástroj ChatGPT (OpenAI, model GPT-5.5) ke stylistické kontrole textu, návrhu struktury práce a konzultaci formulace výzkumných otázek. Veškerý obsah práce byl následně zkontrolován autorem, který za něj přebírá plnou odpovědnost.“

Neuvedení využití AI může být považováno za porušení pravidel pro zpracování absolventské práce.

13. OBRÁZKY, TABULKY A GRAFY

Obrázky, tabulky a grafy používejte pouze tehdy, pokud mají význam pro pochopení textu nebo prezentaci výsledků práce.

Neměly by sloužit pouze jako grafické doplnění nebo umělé navyšování rozsahu práce.

Obecná doporučení

Každý obrázek, tabulka nebo graf musí:

- být očíslován,
- mít vlastní název,
- obsahovat zdroj,
- být zmíněn nebo vysvětlen v textu práce.

Student by měl dbát na:

- přehlednost,
- dostatečnou velikost a čitelnost,
- odbornou relevanci,
- jednotnou grafickou úpravu.

Pokud jsou použity vlastní fotografie nebo vlastní grafické výstupy, tuto skutečnost je třeba uvést (Zdroj: vlastní).

Obrázky

Obrázky mohou sloužit například:

- k doplnění odborného textu,
- k ilustraci zdravotnického problému,
- k prezentaci edukačního materiálu,
- k dokumentaci postupu nebo pomůcek.

Příliš velké obrázky nebo větší množství fotografií doporučujeme zařadit do příloh.

Tabulky

Tabulky slouží zejména:

- k přehlednému zobrazení výsledků,
- ke srovnání údajů,
- k organizaci dat.

Tabulky by měly být:

- přehledné,
- stručné,
- srozumitelné,
- vhodně popsány.

Rozsáhlé tabulky doporučujeme zařadit do příloh.

Grafy

Grafy slouží zejména k vizualizaci výsledků.

Student by měl volit takový typ grafu, který odpovídá charakteru prezentovaných dat.

Grafy musí být:

- čitelné,
- přehledné,
- správně popsány,
- odborně interpretovány v textu práce.

Samotné vložení grafu bez komentáře nebo interpretace není dostačující.

Automatické titulky (obrázky, tabulky, grafy) v programu Microsoft Word

Program Microsoft Word umožňuje automatické vytváření a číslování titulků obrázků, tabulek a grafů.

Použití automatických titulků výrazně usnadňuje:

- přehlednost práce,
- automatické číslování objektů,
- tvorbu seznamu obrázků nebo tabulek,
- následné úpravy dokumentu.

Postup ve Wordu (Windows i macOS)

1. Klikněte na obrázek, tabulku nebo graf.
2. V horním menu zvolte:

Reference → Vložit titulek

3. Vyberte typ objektu:
 - Obrázek,
 - Tabulka,
 - nebo Graf.
4. Doplňte název objektu.
5. Word následně zajistí automatické číslování.

Příklady titulků:

Tabulka

Tabulka 1: Výsledky dotazníkového šetření, zdroj vlastní

Obrázek

Obrázek 2: Edukační materiál pro pacienty, zdroj vlastní

Graf

Graf 3: Zastoupení respondentů podle věku, zdroj vlastní

14. ODEVZDÁNÍ ABSOLVENTSKÉ PRÁCE

Forma odevzdání

Absolventská práce se odevzdává **výhradně elektronicky**.

Student odevzdává práci současně:

- ve formátu PDF,
- ve formátu DOCX (Microsoft Word).

Práce musí být odevzdána v požadované formální úpravě a v souladu s tímto metodickým pokynem.

Termín odevzdání

Termín odevzdání absolventské práce je stanoven harmonogramem školního roku.

Student odevzdá práci elektronicky na e-mailovou adresu:

ap@skolamedea.cz

Úvodní list

Současně s elektronickým odevzdáním práce student odevzdá vlastnoručně podepsaný úvodní list s prohlášením autora.

Kontrola textových podobností

Každá absolventská práce bude podrobena kontrole prostřednictvím systému pro vyhledávání textových podobností.

Kontrola slouží zejména k ověření:

- originality práce,
- správného používání citací,
- dodržování zásad odborné práce,
- odhalení možného plagiátorství.

Za plagiátorství může být považováno zejména:

- převzetí cizího textu bez řádného uvedení zdroje,
- použití cizí práce jako vlastní,

- využití automaticky generovaného textu bez uvedení jeho použití,
- nadměrná textová podobnost s jinými pracemi nebo zdroji.

Pokud bude zjištěna významná nebo neoprávněná textová podobnost, může být práce vyhodnocena jako plagát.

V takovém případě může být student:

- nepřipuštěn k absolutoriu.

Student vždy odpovídá za originalitu odevzdané práce.

V případě užití nepovinných prvků (např. výzkumné otázky, klíčová slova atp.) budou i tyto předmětem hodnocení ze strany vedoucího a oponenta. Absolventská práce je hodnocena jako celek, jak je odevzdána škole.

15. ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Tento metodický pokyn stanovuje základní požadavky na zpracování absolventských prací studentů Soukromé vyšší odborné školy zdravotnické MEDEA, s.r.o.

Vedoucí absolventské práce může v odůvodněných případech stanovit doplňující požadavky odpovídající charakteru konkrétní práce.